

Erdélyi Híradó

Szombaton, Július 24-dikén ($\frac{7}{24}$) 1830

Brasília—Nagybritannia—Frantziaország—Belgaország—Németország—Pótlás.
Nemzeti Társalkodó 30-dik Szám.—Töldalék (Magyar Atlas).

Brasília

Rio de Janeiro, máj. 20. — A' Tsászar, a' brasíliai felekezet által (el-lenkezője a' portugalli felekezet) ára vé-tette magát, hogy két kedves emberét el-botsátotta; a' mi által a' Tsászar ismét jö-formán nyert a' népszerűetben. Vár-va-várják az újj gyűlés' kinyitását. Nagyobb-résztént ifjú, újjonnan választott nyomos Tagokból van az egyesítve. Egyéb értekezések között, főképpen a' most két esztendeje, az Irlandusok közt történt zenebona moneteléről 's ennek in-dító okairól várnak attól felvilágosításo-kat, mellyeken ekkorig, még a' főváros-ban is a' legtitkosabb homáj uralkodik. Még a' coelibatus' eltörléséről is lesz még egyszer szó, a' mint hiszik.

A' múlt héten érkeztek-meg az utolsó hajók a' Szeretsen rabszolgákkal, és hoz-tak-be 2 hét alatt 10,000-et ezen sze-rentséltlenekből. Eggyén, ezen hajók kö-zött, a' mely 862 da rabot, — a' mint itt mondják — rakott-fel, holt-meg, Mo-zambique-től idáig, 59 napi hajókázás a-latt, 253 ember. Könnyű ebből a' ha-jó-terhelés' módját kitanulni. — Portugall ügyebajaiban Marquez de S. Amaro Pá-risba, onnan pedig Londonba fog utazni. Küldtetése' végtárgya bizonytalan; tsak gondolják, hogy a' Tsászar' legutolsó meg-

határozását viszi, Don Miguellal lehetsé-ges megengesztelődésről. — Máj. 17-di-kén, megjelent, mindenek' álmétkodás-sokra, a' kikötő' bémenetele előtt, egy portugalli hadi brigg, O'Correio portu-quez treze de Maio, Lissabonból 64 nap alatt. Egy ládat hozott az ÓFgének a' Tsá-szárnak; melyben az ÓFge' annya' vég-hagyományra volt, 2,000,000 piaster, jó-forma sokaságu gyémánt és más drága-kövek, aranyórák sat. és egy igen ba-rátságos levél do seremissimo Senhor Don Miguel, a' mint az itteni Journálok nevezik.

Nagybritannia

A' St. Jamesben, jún. 26-dikán tar-tott udvarban, megjelent a' Király 1 ó-ra-tájban, adm. köntösben, a' palota' ki-rályszéki szobájában, 's leült a' thronu-sra. A' megholt Király' Titkostonátsának minden Tagja össze-gyűlt ebben a' szá-lában. Ekkor a' Király elolvasta az itt kö-vetkező kinyilatkoztatást: "Meg vagyok győződve, hogy Ti teljes részt vesztek azon fájdalomban, mellyet én egy ollyan Fejedelem' elvesztése felett érzek, a' ki-nek, mint Régensnek és Királynak szár-nyai alatt, ez az ország, a' haború alatt, az ő' régi nevét és ditsősségét fenn-tar-totta, hosszas szerentsével és belső bé-kességgel élt, és külső Hatalmak' barát-

tságával, tekintetével és bizodalomával bírt. Azon veszteség mellett, melyet én Tiveleték és mindenekkel együtt közösen szenvedek, kik egy rendkívül jóakaró és kegyelmes Király' országlása alatt éltek, siratom még én egy szeretett és édesdeden szerető Bátyának halálát, kivel én legelső esztendeimtől-fogva, szakadatlan szíves barátságban éltem, és a' kinek kegyelméért és jóságáért én legjobban le vagyok köteleztetve. Minekutána én életemet hazám' szolgálatjában töltöttem-el, s a' mint hiszem, mindég, mint leg-hívségesebb alattvalója és szolgája a' Királyuak, viseltem magamat; most már a' mindenható Istennek engedelmeiből, ezen nagy Birodalom' országlása' kormányozására hívatattam. Jól esmérem én a' nehézségeket, a' melyekre nekem magamat készen kell tartanom; hanem, nekem az a' szerentsém van, hogy az én tisztelt Atyám' és kesergett s szeretett Bátyám' magokivételének tanúja voltam, és számot tartok bizodalommal a' Parlament' tanátsára és segedelmére, és az ő' buzgó együtt-foglalatoskodására, iparkodok törekedéseimben, az isteni Gondviselés' kegyelme mellett, a' törvény által felállított reformáta hitvallást megtartani, a' jussokat és szabadságokat védelmezni, és népem' minden klassisának jólétét és szerentséjét elő-mozdítani. Ezen szók után, melyeket a' Király méjj megilletődéssel mondott-el, a' Tanáts' Lordjai azt az alázatos kérést tették ÓFge. elébe, hogy ez a' Lordokhoz intézett kinyilatkoztatása ÓFgének, nyilván hirdettetne-ki; a' mit osztán a' Király mindjárt meg is parantsolt. — Ekkor osztán letérdeltek a' királyi familia' tagjai, azaz, a' Cumberlandi, Sussexi és Gloucesteri Hertzegek, valamint Leopold Printz, és letették a' hódolás-esküt. Akkor, felállottak Ő-kir. Magasságok és megeskütek

mint Titkostonátsosok. — Hasonló ceremoniakon estek-által a' Canterbury-i Érsek, a' Kantzellarius-Lord, a' Yorki Érsek és a' Titkostonáts' egyéb Tagjai. A' Kantzellarius-Lord' kezébe tette-le a' Király azt az esküt, hogy az Eggyesült országot az ország' törvényei és szokásai szerént kormányozza, s a' shottláudi Egyház' bátorságával igazgatja. Ekkor, megparantsolta ÓFge a' királyi alá-írás' tudvalévő két béjjegeinek össze-törését; a' mi, a' Tanáts' szeme előtt meg is esett. Meltóztatott, továbbá, a' Király parantsoloni, hogy a' pénz, utóbbi parantsolatig, maradjon jelen-állapotjában: ellenben a' Liturgiában IV-dik Wilhelmet tenni György helyett, és ezen szók előtt "az egész királyi familia" be kell iktatni "a' mi' kegyelmes Királynénk Adelheid' sat.

Ezek után, audientziát nyert Wellington Hg., midőn ő urasága, mint kintstár' első Lordja megsókolta a' Király' kezét. A' többi Minister is mind ezt követte-el. Minékutanna a' megholt Király' Házának minden Tagjai audientziát nyertek volna, eloszlott az Udvar ötödfél órakor: a' Király pedig hatodfél órakor ment-el, egy szakasz Testörző által kísértetve, Bushyparkba.

A' jún. 27-dikei Hirdetmény a' IV-dik Wilhelm' trónusra-lépése-felől, ez: "Whithall, jún. 27. — Tetzvén a' mindenható Istennek a' mi' megholt Fejedelmünket és Urunkat, ditsösséges és áldott emlékezetű IV-dik György Királyt, magához, saját kegyelmébe venni; kinek kimúlása által az eggyesült Nagybritannia és Irland országok' birodalmi koronája, egyedül és igassagoson, a' magasságos és hatalmas Wilhelm Henrik Printzre, a' Clarence-i és Sz. Andrasi Hgre. és Münsteri Grófra, szállott, mi, papi és világi Lordjai ezen országnak, kik itt egybe-gyűltünk az Ő-megholt Fge' Titkos-

anátososaival, sok más első rangú Gentle-
men-ekkel, a' Lord-Mayorral, Senato-
okkal és London' Polgáraival, egy-szível
és lélekkel, szájjal és szívvvel hírré
adjuk, hogy a' magasságos és hatalmas
Printz Wilhelm Henrik, Clarence-i és
Sz. András-i Hg. és Münsteri Gróf, most,
a' mi' utolsó böldeg- emlékezetű Fejedel-
nünk' halála által, lett a' mi' törvényes
és igasságos Főurunk IV-dik Wilhelm Ur,
Isten' kegyelméből, Nagybritannia és Ir-
lánd egyesült országok' Királya, a' Hit'
védelmezője, kinek mi mind, hívséget és
állandó engedelmisséget, minden szív-
beli és alázatos szeretettel ígérünk, mid-
őn az Istent, ki által Királyok és Ki-
rálynék országolnak, kérjük, hogy a' ki-
rályi Fejedelmet IV-dik Wilhelm királyi
Fejedelmet áldja-meg, hogy hosszú és
szerentsés esztendőig országolhasson raj-
tunk. — Költ a' Sz. Jamesi Udvarban, jún.
26-dik napján, 1830. Isten tartsa-meg
a' Királyt! — Itt következőek a' jelen-
valók' aláírásai, kezdődvén Cumberland,
Sussex, Gloucester Hertzegeken és Leo-
pöld Printzen.

A' Király' királyiszékbe-lépése' nyilvános kihirdetésénél, ezt a' legfontosabb
scénát az a' pillantat mutatta-ki, midőn
a' Tzímer-Herold az ő' régiségi proces-
siojával, a' Templebar strandon, a' lon-
doni öreg-város (City) kapuihoz megér-
kezett. A' Templebár' kapui, mint ilyen
alkalmaknál szokás, be voltak zárva. Rouge
Croix, a' Herold' Pageja, két Trom-
bitás között lovagolt, előttök két Test-
őrző a' bemenetel előtt, és kopogtatott,
3 trombita-fuvallat után, a' kapun. A'
Citymarsall kérde belőlről: "Ki jön?"
melyre a' felelet, ez: "A' Tzímer-Her-
old, a' városba-menetelt kívánni, hogy
Ökir. Fgét, IV-dik Wilhelm Királyt ki-
hirdesse." A' Citymarsal kinyitotta a' ka-
put, részenként, és elvezette a' Herold-

page-t a' Lord-Mayorhoz, ki, a' város'
Felsőbbségétől kísértetve, egy-kevés tá-
volságra vólt a' Templebartól. Mineku-
tanna ő a' Tzímerherold' bebotsátására
engedelmet adott, Rouge Croix vissza-
ment, a' kapukat kinyitogatták, és a' me-
nő sereg belépett a' városra.

Norfolk Hg. legelső a' Katholikusok
között, a' ki Titkostatánsossá tétetett, az
emancipatio-ólta. — Ugy mondják, hogy
a' Királyné szerzett volna a' Király és
Wellington Hg. között engesztelő feledé-
kenységet, midőn ez a' Minister a' Ki-
rály' halála után mindjárt Bushyba men-
vén, Hívatalát le akarta a' Király' ke-
zébe tenni. A' Király, igen böltsen, sem-
mi nyomos változást nem akar még most
az országolás' tárgyaiban tenni: de, még
is lehetetlen az, hogy ő a' régibb rajta
esett bosszút merőben elfelejtse; egyik-
sem igen hajlékony természetű.

A' köz-szolgálatnak egy fontos ágá-
nál, a' legtisztább szívű öröm van IV-
dik Wilhelm Király ÓFge' királyiszékre-
hágásán. A' tengeri erő, tudja, hogy az,
az ő' Királyában egy újj Védet és fény-
nyének Előmozdítoját találja. Ez a' kü-
lönös és igasságos szeretet Anglia' való-
di véd-hástyája eránt, maga elégséges a'
Királynak a' népszerűtetet megszerezni;
a' mellett, hogy az Ő királyi Felesége,
egy szászországi Printzasszony, már is,
mint Hgné, az ő' házi és nyilvános vir-
tusai által, mindennel köz és szíves tisz-
teltetést nyert ettől a' nagy nemzettől.

Jún. 29-dikén úgy tele vólt az Al-
só Ház, hogy egy üres hely sem maradt.
A' szószólló (Orator, Előülű) nevén be-
vezve szóllította-meg a' Statustitoknokot,
Sir R. Peel Urat; melyre az egész Ház
— szinte 500 Tag, felállván, egy ánglus
Journál szerént, oly' nagy tsend lett,
hogy egy gombostó' elesését is meg le-
hetett volna hallani. A' Szószólló, az itt

következő Izenetet olvasta-el: "Vilhelmus Rex. A' Király azt állítja hogy az Alsó Ház tudja betsólni azon veszteséget, melylyet ÓFge. és az ország, az ÓFge' siratott Battya, a' megholt Király' halála által szenvedett, valamint hogy az Alsóház azon méjj fájdalomban részt-veszen, melybe ÓFge. ezen szomorú eset által borúlt. Meggondolván a' Király igazában az Ülés' nagyon elő-kapaszkodását és a' köz-foglalatosságok' állapotját, nem akar valami újj dologhoz-fogást ajáulani, mely, ha utóbb halasztódni kéntelenítettne, a' köz-szolgálatra-nézve, kárral fogna meg-esni. Meggondolván ÓFge. a' törvény' rendelkezései, mely azt parantsolja, hogy a' korona' elenyészése után tsak-hamar a' Parlamentnek fel kell bontódnia, és mivel' ÓFge úgy vélekedik, hogy a' köz-kívánsággal és a' haza' köz-hasznával leginkább meeggyez, hogy a' lehetőségig rövid idő alatt, újj Parlemtent hívattasson, egybe; ~~de a' ÓFge/ ajánlja a' Ház~~ ~~nak, olyan ideigvaló rendelkezéseket tenni,~~ a' millyeneket a' köz-szolgálat azon idő-közben megkíván, mely a' mostani ülés és egy más Parlemtent egybe-gyűlése között fog lenni. — A' Peel Úr' javallattjára, az izenet' utolsó tárgyánvaló értekezés más napra halasztatott: de azomban, még ezen este, az itt következő Udvarló-felelet határozatott-meg a' Királyhoz: "Hogy a' Ház tiszta szívéből résztveszen azon sújnos fájdalomból, melybe ÓFge siratott Battya' halála által esett; hogy a' Ház ÓFgének, alázatos együtt-sajnálkodását bizonyítja, egy olyan Fejedelem' elvesztése felett, ki ÓFgének valamint saját népének, oly' sok jussal volt betses, hogy a' Ház nagyon érzi azon jótéteményeket, mellyekhez a' nemzetnek Ó megholt Fge' országlása alatt szerentséje volt, a' soká tartó békesség' jóvóltát; valamint buzgó iparkodásait. Ó-

megholt Fgének az ész-mívek' pártfogásában, a' kereskedés' kiterjesztésében, és a' haza' mindennel-köz boldogsága' előmozdításában; hogy a' Ház ÓFgét kéri, hogy annak szíves szerentse-kívánását királyiszékbe-ülése eránt elfogadni méltóztasson; hogy a' Ház ÓFgét. buzgó hajlandósága-felől Szeméjéhez, valamiut belső meggyőztetéséről, bizonyossá teszi, hogy az ÓFge országlása meg fogja magát különböztetni, az isteni Gondviselés' mellett, a' protestáns Hitvallás' és az ország' törvényeinek fenn-tartása, és a' nép' minden klassisa' szerentséje' és szabdsága' elő-mozdítása által." Brougham Úr, nagy helybehagyása között a' Háznak, támogatja ezt a' mozdítást, 's kimondja azon óhajtását, hogy a' most kezdődő országlás is, vajha egy méltó békesség' fenntartása által különböztetneme magat!

A' Felsőházban is ugyanezen dolgok mentek ibes az azon módon végbe.

A' Herold szerént, Leopold Printz Kendal-i Hgnek nevezetett, és ülést nyert a' Kabinétban. — A' Morning-Advertiser azt jövendőli, hogy IV-dik Vilhelm, egy lessz a' legnépszerűtetűbb Monarchái között Angliának, az ő' különös szereteténél-fogva a' tengeri-erő eránt. Regenségről nem is gondolkoznak; hanem, a' mostani Ministerium' ügyetlensége és gyengesége mellett, rövid időn meg kell annak szemlátomást változni. A' Morning-Chronicle is ugyanigy ítéel, 's tanátsolja Wellington Hgnek és Peel Úrnak, kik, a' mint hiszi, tsak ketten maradnak-meg, hogy Huskisson és barátjait húzzák a' Kabinétba.

A' feljebb elő-adott királyi Izenetre készített udvarló felelet' alkalmatosságával szörnyű vetekedés történt az Alsóházban, nevezetesen Brougham és Huskisson 's Sir Rob. Peel között. Mineku-

tánna a' többség a' Ministerek' kedve szerént esett-ki, feláll Brougham Úr, 's fenyegeti a' Ministereket rendkívül mérgesen, hogy az újj Ház, nem lesz nekik kedvezőbb a' mostaninál: "Nézzétek tsak, Frantziaországot," felkiált az Ellenkezés' helybe-hagyása között, "a' ti' lebukástok tsaknem egyforma a' Polignac Hgével. Kénszerítettett ő Frantziaország' Képviselőit saját küldőihez vissza-küldeni; és, el ne felejtétek, — újj Gyülekezetet választottak ezek, és ez a' nagy nemzet felkelt, nem fegyverben — ezt, meggyőzhetni — hanem, az elme' fegyvereiben, és minden szabad lélek' örömére, főképpen a' miénkre, készek a' Polignac' intselkedéseit ott, a' Wellingtonét itt gyűlölni, 's rajtok, tsak annyit törödni mint egy Jesuita bandán, vagy egy csoport Királygyilkoson. Most már fenn-állanak ők, 's látjuk azon országban, valamint ebben is meg fogjuk látni, hogy az erőszak napjai elmúltak, és a' ki ezen országokban királyi kegyelem vagy katonai erőszak által akar kórmányozni, a' magaságból a' méjjségbe taszítottatik az (nagy felháborodás a' ministeri padokon, ennek ellenére az Opponent-oldalón is). Nem ötet (Wellingtont) vádolom én, titeket vádollok (a' ministeri székekhez fordulva), titeket tsúszómászók, az ő' műsereit, az ő' tsapodár tányérnyalóit (nagy mozgás és helybehagyás). — Peel Úr nagy méreggel felugorván: "Azt kérdem a' tisztelt és tudós Gentlemantól, — engem akar-é olyan dolgokkal vádolni? Azon oldalához fordulván a' Háznak: Titeket vádollok, úgymond Brougham Úr, az ő' tsúszómászóit, az ő' tsapodár tányérnyalóit; én, ezen az oldalón ülök, és az itt ülök' vélekedésének Képviselője vagyok; és, azt kérdem most a' tisztelt és tudós Gentlemantól — nem mint Képviselő, hanem tsak magános — azt kér-

dem, engem' ért-é azon szókkal (a' hangos láрма elnyomja a' beszéllő' szavát), azt kérdem, én róllam akarja-é állítani, hogy én valakinek a' világon műszere, tsapodár tányérnyalója volnék? (halljuk, halljuk! — Brugham! Brugham!). Itt következne már a' két beszéllő' össze-békélése, megvallván Brugham Úr, hogy szeméjjes megbántás eszébe' se volt, hanem a' rossz lelkü tsúszómászó szózatolók ellen volt egész beszéde intézve. A' közvélekedés, az, hogy Wellington Hg. és Peel Úr meg fogják tartani mostani állásokat; de az ő' Kollégái soha-sem fogának az újj Parlamentben, mint Ministerek, ülni.

A' megbóldogult Király IV-dik György' utolsó szavai ezek voltak: "Oh, Istenem, meghalok (oh, God, I am dying)" 's mindjárt egy pár másodpertz-múlva, ezt veti utánna: "Ez a' halál (this is death)", de a' mellyet már, tsak az a' Page hallott, a' kinek a' vallára fejét hajtván — kimult.

Frantziaország

Páris, jún. 30. — Egy touloni Levél szerént jún. 23-dikáról, megérkezett oda, a' torre-chicai öbölből, 24 szállítóhajó, 5 brigg' kísérése alatt, a' Robuste gabarre, mely sebesséket hozott haza, Vulcan és Vesuv bombárdok és egy korvette. — Jún. 24-dikéről pedig, a' Journal des Debats jelenti, ugyan-tsak Toulonból: "Ma, úgymond, még más hajók is jöttek vissza, mellyek között Victorieuse korvette és Truite gabarre. Bourmont Úr tudtára adta egy szökött algieri katona által a' Dey-nek, hogy, ha a' Siléne és Aventure briggek' népének tsak legkisseb bajok lessz is, ő, Algier' megvétele után, tűzzel-vassal pusztit-el mindent.

Névlaistrom szerént kijött már a' jún. 25-dikán végbe-ment Népkövet-választás' kimenetele. A' liberalis Deputa-

tusok' száma, az azon-napi választásból, lett 159, kiknek nagyobb része a' 221-közülvaló, kik azt az esmeretes Adresset alá-írták. A' ministeri Népkövetek' száma, ugyanazon nap', 57-re ment.

A' Király' választási Hirdetményének, mely pedig nagyon konstitúzióson volt össze-szúve-fonva, mint a' választás' kimenetele bizonyítja, legkissebb fogantja se lett; ámbar minden templomban, minden köz-piatzokon elolvasták azt. Ugyan-úgy nem akartak az Algieri szerentsés tudósítások a' Ministereken segíteni, és az ő' Kollegájok' győzödelmei Afrikában, nem mentették őket meg a' megverettetéstől Frantziaországban. A' nép, buzgó részt-veszen ezen próbatételben, buzgóbbat mint a' felsőbb rangúak; de a' Választók ezt mondják: "A' mi' katonáink Frantziaország' ditsőségéért fetskendeztetik az ő' véreket; de, mi dolga ennek a' Ministerekkel? Nem lennének-e ők olyan Frantziák más Ministerek alatt?" A' köz-vélekedés erősebb lábón állott volt már, mint-sem azt a' legditsőségesebb színmutatásnak (illusio) hatalmában lehetett volna ismét más felé vezetni. Legkevesebbet segíthetett végre, a' 20 választó Collegiumok' utóbbrahalasztása. A' Peyronnet Gróf' esze volt ez, tsudálták ők; de, nagyon világos volt a' dolog, 's annyival sértőbb volt, mint-hogy a' törvénnel akarták palástolni. Egy szóval, a' mit miveltek, kezek alatt lett semmivé, és az újj többség ellenek, nagyobb, véghetetlenül nagyobb, mint-sem azt magok az ő' legmeghatározottabb ellenkezői reménylették. — Hosszú beszédének vége oda megyen-ki, hogy Peyronnet Gróf, megpróbálja ügyességét az újj Kamarában; de utóbb is oda üt-ki a' következés, hogy a' Ministerek vacatiot kapnak — ezt hiszi minden tapasztalt ember.

A' figyelem, kirekesztőleg az algieri

hadiszállítványra van függesztve. Nints többé benne kétség, hogy sok nehétség akad annál elő, és az ellentállás többnek találatik, mint várták volna. Megherélte Polignac Úr azokat az apró bulletinokat. Bizonyoson tudják, hogy mi, a' jún. 19-dikei össze tsapasban, szörnyű kárt vallottunk, és hogy a' Törökök egy egész puskás regementünket tettek semmivé. Az is éppen olyan bizonyos, hogy a' hajósereg tsak nem elsűjedd; mint a' ma-este-késő (jún. 50) a' Moniteur által kiadott hivatali leveléből Duperré Admirálnak, kiszül. Ez ugyan még nem teszi azt, hogy Algieri még nem vennék; sőt inkább, egészen elkerülhetetlennek tartják azt: hanem mi, tsak azt mondjuk, hogy — nem lessz ez a' táborozás rósa tanyán mint a' spanyolországi volt, és hogy minden lépten nagy akadályra találunk.

Páris, júl. 1. — Jún. 28-dikán írnak Toulonból némely különsegeket az algieri hadiszállítványtól. "Az Algieriak' tábora, jún. 19-dikén, másfél óránnyira volt a' frantzia táborhoz, úgy hogy, a' mi' katonáink a' Beduinokat úzvén, tsak-hamar szemben voltak a' tábort védelmező ágyúpadokkal. A' 28-dik reg. ment először oda be: de minthogy a' töltések hamar elfogyott, a' Beduinok erősen megtámodták őket. Mezítelen fegyverrel védelmezték a' mieink magokat 's hátráltak: de mindjárt segítődtek, a' táborba mindenfelől benyomuló regementektől, 's vissza verték a' Beduinokat, kik szaladással mentették-ki magokat. — A' Trident, a' Breslau és minden 60 ágyús fregatte felszedték jún. 20-dikán vasmatkájokat, hogy Algier előtt kerülgessenek. — Tsináltak már egy országútat, melyen az ágyúkat a' város-felé szállítsák; úgy hogy már tsak másfél óránnyi hosszúságon a' városhoz, kell azon dolgozni. Általában azt hiszik, hogy 25-dikán meg-

indúlnak a város ostromlására. A' 28-dik regementnek 70 embere lett alkalmatlanná a' szolgálatra, ezek között van 14 holt. A' 37-dik reg. is annyi-formát vesztett. "Én ilyen kimenetelt, úgymond Bourmont Úr, nem vártam, én, tsak azt gondoltam, hogy az ellenséget verjük vissza, de nem, hogy megtámodjuk, és azért adtam parantsolatot — tsak a' Berthezéne Gen. mozdulásainak elő-segállítására. Ötlet illeti az egész nap' ditsóssége." A' Scheiknek négy-újsa kereste-fel Berthezéne Generált, s kintsínálták vele a' jelt, ha majd a' Frantziákhoz által mennek. Egy, a' frantzia Király által alá-írt Hirdetményt kértek ők a' Generáltól: adtak nekik egyet a' frantzia tímer' petséjével. A' Törökök legtöbbet vesztettek ezen a' napon.

Jún. 21. — Ha mi tegnap előtt Algier-felé nyomúltunk volna, mint Berthezéne Gen. és az ő Tisztjei óhajtották, bizonyosan elvettük volna a' várost. Egy-néhány szökevény jött közinkbe; egyet Loverdo Generál vett szolgálatjába. Azt mondják, hogy, mihelyt Algierban a' 19-dikei ütközet' kimenetelét meghallották, fellázzadtak a' Törökök ellen. Némelyek azt állittják, hogy a' Dey Constantine-be ment a' kintsével. A' kik legutól szöktek hozzánk, azt mondják, hogy megölték volna. Nyúlt embernek vették volna fejét Algierban, a' kik Sidi-Ferruchnál vezérlettek volna. — Jún. 22. — Tegnap' még 160 szállítóhajó volt hátra. Ezen pillantásban 200 holtat és 1000 megsebesedettet számlál a' frantzia hadsereg a' maga' részéről. Első nap, lőtt-el 1000 ember 45,000 töltést, és tegnap' löttek 150 ezeret. A' fő-felsőbbségünk az ellenségen, az ágyúink. Egy ágyúgójobis, de kivált' a' granat, elég egy, 600 emberből álló csoportot megszalasztani.

A' Messenger des Chambres azt mond-

ja: "a' mint mondják, a' 19-dikei veresedés után Sidi Chalefet és Sidi Benedi-t, ellent-állás nélkül foglalták-el. Más két ütközet, egyik a' Mad-el-Kermes (figefoljón), a' Budsera hegy' tövében, az algieri egyenes úton, és a' másik, fél-negyed-óránnyira a' Tsászárvárhoz, a' belga és spanyol Követek' mulató-házai között, történt.

A' frantzia-álgieri háború' minden környületeit, mellyeket tudni, valóban szép volna, elő-adni, nem a' mi' szoros határok közzé szorult magyar Foljóirásainkbavaló, fájdalom; a' kinek igazi állása mellett, tsak 500 Előfizetője van is, könnyen megteheti okos planum mellett, hogy hetenként 4 egész árkus statistico-politicumokat küldjön bolts Olvasóinak, minden Toldalékokon kívül is. Akkor érnök azt el, ötven esztendőnél több próbatételek után, hogy a' Magyar-nak, van egy valamirevaló Foljó-írása, mely a' világ' dolgait egybeszerkesztéssel folytathatja, a' Historiákat egybekötetéssel nevelheti. — Lássuk most a' Bourmont Fő-Gen. tudósításainak némely részét

Sidi-Calef, jún. 25. — Hogy Sidi-Calefből előre nem nyomúltunk, nevelte az ellenség' reménységét: 24-dikén hajnalban megjelentek a' Törökök és Arabok. Minden készületünk úgy volt, hogy ők, az első megtámodással 2 lieues-t vesztettek: ezt tehat a' legnagyobb éppenséggel vittük-végbe. Mihelyt oszloponként kiállott gyalog-tsapataink a' síkra jutottak, mely a' tábor előtt elterül, mindenfelől megszaladt az ellenség. Sebes lépései ment által a' frantzia katonaság e' síkon: 5000 ölnyre a' táborhoz, dombosodik a' tér, s a' tetőkön Algier és kertek fekszenek; számos lakhelyeket látni. Szőlő, eleven-sövény, gyümölts-fák, a' legtermékenyebb európai mezőségeket képzeltek. — Azt gondoltuk hasznát-ve-

szik a' Törökök a' temérdek les-helynek; de, elvesztvén minden eszeket-kedveket, sehohol-se mertek szembe-állani. Hasznát vettem tapasztalásomnak, 's nem sokára oda értünk, a' hol a' mezőség kezd síkúlni. Allást fogtunk itt. Egynehány nagy éppenséggel vetett haubitze elszórta a' még egybe-rohant csoportokat. A' hegy-oldalán, melynek a' tetejét az ellenség elfoglalta, volt egy puskaortár. Felvetették ezt; a' ropogás rettentő volt, — semmi kárt nem tett. — Nem volt az ellenségnek egy ágyúja is: gondolták hogy, tsakugyan a' mi' kezükre jutna az. A' megsebesedettünk, nem sok; eggyetlenegy Tiszt kapott veszedelmes sebet; ez a' második a' 4 fajú között, kik engem Afrikába követtek. Reménylem hogy életben marad, hogy folytathassa engedelmes szolgálattját a' Királynak és a' hazának. — Bourmont Gróf.

A' Constitutionnel 's ez után a' Gazette jelenti: Eynard Úr tegnap ment el Párisból. Bizonyos helyről tudjuk, hogy ő vég nélkül örvendett azon jó hajlandóságnál-fogva, mellyel a' 5 szövetséges Udvar Görögország eránt viseltetik. Bizonyossá tétetett ő a' felől, hogy a' Szövetségesek' részéről, költsön fognak adni 's elküldeni Capodistrias Grófhhoz 1,500,000 frankot; és hogy mind-a'-hármán megegyeznek abban, hogy az Elölülő' méltóságát fenn-tartsák. Eynard Úr nagyon ditsérte volna az elbűszúzó audienziát, mellyet a' Királytól és a' Dauphintól megnyert. Azt erőssítik, hogy ŐFge. azt mondotta neki, hogy ők allandóul fogják Görögországot védelmezni, és az Elölülő' caractere eránt a' legnagyobb tekintettel viseltetnek. — Egy nevetlen Journal után, egy esmeretes német Zeitung azt mondja, hogy már megjelentették volna Capodistrias Grófnak az új görög Fejedelem' kiválasztását.

Belgaország

A' muszka Tsászár ŐFge. megajándékozta van Zuylen (fan zöjlen) Bárót, a' belgaországi Követet Konst. poljban, egy igen betses tobákpiksisel, mely az ŐFge. képével van felékesítve, — az ő' kegyes és bölts magaviseletéért, midőn a' 3 szövetséges Hatalom' Követeinek onnan lett elmenetele után, a' háború' foljása alatt a' görög ügybajokban közbenjárói eszköztségét oly' ditsősségesen munkálódta. Ezen betses ajándékot követte Frantziaországból a' Betsület-legio jele, és egy tobákpiksis, a' Frantzia és Anglus Király képével ékesítve. Ki ajándékozta ezt az utólsót, nem világos; hihető, Anglia — nem.

Németország

Göttingenben, tanulnak most, a' bavarai Koronaprintzen kívül, Hohenzollern-Sigmaringen Károly Printz és Hohenlohe-Langenburg Printz.

P Ó T L Á S

Párisból júl. 9-dikén telegraph által elindított, és azon nap' délutánni 3 órakor Straszburgba érkezett, onnan 15-dikén rendkívülváló modon Bétsbe jutott, innen 22-dikén Kološvárra jött, és így — Algierből 17 nap alatt ide érkezett afrikai-frantzia tudósítás, ez: —

Algier megadta magát júl. 5-dikén délben — kegyelemre (alku és feltétel nélkül), és 2 óraker a' Király' zászlója a' Dey' palotáján lobogott. — Minden fogjaink, a' kik hajóveszéjt szenvedtek, kiszabadítottak. — Ezer-öt-száz-réz-ágyú, 12 hadi-hajó, fegyverekkel és hadi szükségességekkel megrakott hadi és tengeri arsenalok estek ezen emlékezetes napon hatalmunkba." — A' telegraph Direktora C. Vergé. Máslás bizonyság: von Kentzinger, Straszburgi Főbíró.